

**Львівський національний університет імені Івана Франка Факультет
педагогічної освіти
кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи**

Затверджено
на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол №   1   від   27   серпня   2023   р.)

Завідувач кафедри

 _____ ас О.В.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З КУРСУ
«КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ»**

для студентів – магістрів факультету педагогічної освіти спеціальності 011
«Освітні, педагогічні науки» (заочна форма навчання)

Мета та завдання навчальної дисципліни

Головною метою навчальної дисципліни є оволодіння студентами теоретичними основами комунікативних технологій та практичними вміннями у професійній діяльності фахівців соціально-педагогічних спеціальностей; формування у майбутніх фахівців комунікативної компетентності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Комунікативні технології в освітньому просторі» є:

1. Формування основ знань про «комунікативні технології»: структури, функції, різновиди, теорії та моделі;
2. Набуття вмінь ефективного використання новітніх комунікаційних технологій в освітньому просторі;
3. Формування умінь та навичок ведення бесід та дискусій, здійснення нарад, підготовки і проведення переговорів, публічного виступу, тренінгу тощо;

Головною метою навчальної дисципліни є розвинути у студентів здатність опановувати знання в галузі педагогічної освіти, навички педагогічної рефлексії, вміння критично науково аналізувати проблеми педагогічної освіти, мотивувати до освітньо-інноваційної діяльності, уміти поєднувати фахову підготовку та методологічний потенціал педагогічної освіти, враховуючи сучасні освітні виклики.

Вивчення навчальної дисципліни «Комунікативні технології в освіті» забезпечує такі програмні результати навчання:

Знання:

- Сутність, види, функції, моделі комунікації; види, особливості вербальних засобів педагогічної комунікації; лексичні, морфологічні, синтаксичні та стилістичні особливості педагогічної комунікації; особливості психолого-педагогічної комунікації в освітньому просторі; основи планування комунікації та подолання комунікативних бар'єрів; застосування ефективних технік комунікацій в освітньому просторі; способи подолання конфліктів засобами педагогічної комунікації; Основи інформаційно-комунікативних технологій; особливості професійної комунікація експерта та управлінця освітньої галузі.

Вміти:

- застосовувати комунікативні технології у побудові комунікативної взаємодії на міжособистісному та професійному рівнях в умовах освітнього простору;

- будувати ефективний комунікативний процес в освітньому просторі та вирішувати дискусійні ситуації шляхом проведення переговорів.

- використовувати інструментарій комунікативних технологій у професійно-педагогічній діяльності управлінця і експерта освітнього простору.

Політика виставлення балів:

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

Семінарські заняття – 24 (3 заняття по 8 балів): 24% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 24);

Контрольні заміри – 2 модульні контрольні роботи за тестовими завданням (2 модулі по 15+25 балів): 40 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 40;

Самостійна робота– 44 (3 індивідуальні письмові завдання: 12+12+12): 36% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 36;

Максимальна оцінка семінарського заняття – 8 балів. Максимальна оцінка семінарського заняття – 8 балів.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Відпрацювання пропущених занять відбувається під час консультацій, відповідно до графіку, або за погодженням із викладачем після проведення заняття. Відпрацювання занять завершуються із завершенням семестрових занять.

Процедура апеляції та оскарження оцінок відбувається відповідно до загально-університетської процедури.

У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Самостійна робота студента (витяг з робочої програми)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема: Комунікативні технології в освітньому просторі як навчальна дисципліна.	7
2	Тема: Вербальна та невербальна комунікація	8
3	Тема. Педагогічне спілкування в освітньому просторі.	7
4	Тема. Основи планування комунікації та подолання комунікативних бар'єрів	7
5	Тема. Поняття про комунікативні технології. Особливості та специфіка організації.	8
6	Тема. Інформаційно-комунікативні технології в освітньому просторі.	7

7	Тема. Техніки ефективних комунікацій в освітньому просторі.	8
8	Тема 8. Особливості професійної комунікація експерта та управлінця освітній галузі.	6

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття № 1

Тема: Комунікативні технології в освітньому просторі як навчальна дисципліна.

Завдання для самостійної роботи

1. Підготуйте реферативне повідомлення «Комунікативний потенціал особистості».

2. *Індивідуальне завдання №1* Залікова вартість – 12 балів. Підготувати у письмовій формі проект на тему:

«Якості й уміння педагога, необхідні для ефективного спілкування». Описати 10 якостей педагога для успішної комунікації. Для кожної якості дати обґрунтування.

Вимоги до оформлення: обсяг 3 стор.; формат А 4; Times New Roman; 14 пт; міжрядк. інтерн. – 1,5; підписано автором; вкладено в окремий файл.

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи: повне виконання всіх вимог завдання, сформовані чіткі позиції з власним обґрунтуванням; філологічно грамотне оформлення тексту (12-9 балів); часткове недотримання структурних вимог завдання; відсутність чіткого обґрунтування власних думок та позицій; допущені граматичні помилки (8-6 бали); представлення недостатньої змістової аргументації, відсутність концепції аналізу та логіки представлення; у тексті роботи є багато мовних огріхів (5-0 бали).

3. Підготовка до семінарського заняття №1

Література

1. Бутенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні: Підручник. Київ: КНЕУ, 2007. 383 с

2. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академвидав», 2006. 256 с.

3. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. для студ. ВНЗ/О.П. Буйницька; Київський ун-т імені Бориса Грінченка. – К.: Центр учб. л-ри, 2018. 240с.

4. Ефективні комунікації для освітніх управлінців / Посібник. Київ, 2019.

72 с.

5. Зражевська Н. І. Комунікаційні технології: лекції. Черкаси: Брама-Україна, 2010. 224 с.

6. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика: навч. посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. 496 с.

7. Семенюк О. А. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник / О. А. Семенюк, В. Ю. Паращук. – К.: Академія. 2010. 240 с. – Режим доступу: [<http://academia-pc.com.ua/product/217>].

8. Спілкування в педагогічному процесі : навчальний посібник. Житомир : ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”», 2021, 100 с.

Семінарське заняття № 2

Тема: Вербальна та невербальна комунікація

Завдання для самостійної роботи

1. Підготуйтеся до обговорення теми: «Педагог ХХІ століття. Яким йому бути?»
2. Напишіть міні-твір на тему: „Ідеал комунікабельної людини”, обов'язково вказавши, чого можна у неї навчитись, що можна у неї запозичити.
3. Підготовка до семінарського заняття №2

Література

1. Бутенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні: Підручник. Київ: КНЕУ, 2007. 383 с

2. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академвидав», 2006. 256 с.

3. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. для студ. ВНЗ/О.П. Буйницька; Київський ун-т імені Бориса Грінченка. – К.: Центр учб. л-ри, 2018. 240с.

4. Ефективні комунікації для освітніх управлінців / Посібник. Київ, 2019. 72 с.

5. Зражевська Н. І. Комунікаційні технології: лекції. Черкаси: Брама-Україна, 2010. 224 с.

6. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика: навч. посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. 496 с.

7. Семенюк О. А. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник / О. А. Семенюк, В. Ю. Паращук. – К.: Академія. 2010. 240 с. – Режим доступу: [<http://academia-pc.com.ua/product/217>].

8. Спілкування в педагогічному процесі : навчальний посібник. Житомир : ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”», 2021, 100 с.

Семінарське заняття № 3

Тема: Педагогічне спілкування в освітньому просторі

Завдання для самостійної роботи

1. Підготувати реферат (тема на вибір): Спілкування: наука чи мистецтво; В. Сухомлинський про роль педагогічного спілкування; Способи комунікативного впливу викладача на студентів; Проблема педагогічної комунікації в сучасних наукових розвідках.

2. Підготувати есе на тему: Вчителі моєї школи та стилі їхнього педагогічного спілкування.

3. *Індивідуальне завдання №2* Залікова вартість – 12 балів. Підготуйте реферативну доповідь (тема на вибір):

1. Роль дискусії у педагогічній комунікації. Правила ведення дискусії.

2. Особливості діалогічного спілкування. Організація педагогічної взаємодії у навчанні.

3. Конфлікти в педагогічній діяльності: причини виникнення та шляхи подолання.

Вимоги до оформлення: обсяг 3 стор.; формат А 4; Times New Roman; 14 пт; міжрядк. інтерн. – 1,5; підписано автором; вкладено в окремий файл.

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи: повне виконання всіх вимог завдання, сформовані чіткі позиції з власним обґрунтуванням; філологічно грамотне оформлення тексту (12-9 балів); часткове недотримання структурних вимог завдання; відсутність чіткого обґрунтування власних думок та позицій; допущені граматичні помилки (8-6 бали); представлення недостатньої змістової аргументації, відсутність концепції аналізу та логіки представлення; у тексті роботи є багато мовних огріхів (5-0 бали).

4. Підготовка до семінарського заняття №3

Література

1. Бутенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні: Підручник. Київ: КНЕУ, 2007. 383 с

2. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академвидав», 2006. 256 с.

3. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. для студ. ВНЗ/О.П. Буйницька; Київський ун-т імені Бориса Грінченка. – К.: Центр учб. л-ри, 2018. 240с.

4. Ефективні комунікації для освітніх управлінців / Посібник. Київ, 2019. 72 с.

5. Зражевська Н. І. Комунікаційні технології: лекції. Черкаси: Брама-Україна,

2010. 224 с.

6. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика: навч. посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. 496 с.

7. Семенюк О. А. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник / О. А. Семенюк, В. Ю. Паращук. – К.: Академія. 2010. 240 с. – Режим доступу: [<http://academia-pc.com.ua/product/217>].

8. Спілкування в педагогічному процесі : навчальний посібник. Житомир : ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”», 2021, 100 с.

Семінарське заняття № 4

Тема: Основи планування комунікації та подолання комунікативних бар'єрів.

Завдання для самостійної роботи

1. Підготуйте доповідь: «Як подолати бар'єри спілкування».

2. Підготуйте реферативне повідомлення чи презентацію (тема на вибір)

Тематика:

- Умови і фактори конструктивного розв'язання конфліктів у ЗВО.

- Конфлікти в педагогічній діяльності: причини виникнення та шляхи подолання. Ефективна поведінка керівника у конфліктній ситуації.

- Конфліктна людина – яка вона і як з нею спілкуватися. Конструктивне розв'язання конфлікту в процесі міжособистісної взаємодії.

3. Підготовка до семінарського заняття №4

Література

1. Бутенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні: Підручник. Київ: КНЕУ, 2007. 383 с

2. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академвидав», 2006. 256 с.

3. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. для студ. ВНЗ/О.П. Буйницька; Київський ун-т імені Бориса Грінченка. – К.: Центр учб. л-ри, 2018. 240с.

4. Ефективні комунікації для освітніх управлінців / Посібник. Київ, 2019. 72 с.

5. Зражевська Н. І. Комунікаційні технології: лекції. Черкаси: Брама-Україна, 2010. 224 с.

6. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика: навч. посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. 496 с.

7. Семенюк О. А. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник / О. А. Семенюк, В. Ю. Паращук. – К.: Академія. 2010. 240 с. – Режим доступу: [<http://academia-pc.com.ua/product/217>].

8. Спілкування в педагогічному процесі : навчальний посібник. Житомир : ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”», 2021, 100 с.

Семінарське заняття № 5

Тема: **Поняття про комунікативні технології. Особливості та специфіка організації.**

Завдання для самостійної роботи

1. Підготуйте презентацію: «Мистецтво спілкування: культура говоріння та культура слухання».

2. *Індивідуальне завдання №3* Залікова вартість – 12 балів.

Підготувати у письмовій формі проект на тему: «10 кроків комунікативного саморозвитку». Охарактеризуйте власний рівень сформованості комунікативності, які комунікативні уміння вам потрібно удосконалювати. Складіть орієнтовний план усунення комунікативних недоліків та самовдосконалення з 10 кроків. Опишіть, чому важливо працювати над собою. Що мотивує вас особисто? Які головні труднощі стоять на шляху комунікативного саморозвитку?

Вимоги до оформлення: обсяг 3 стор.; формат А 4; Times New Roman; 14 пт; міжрядк. інтерн. – 1,5; підписано автором; вкладено в окремий файл.

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи : повне виконання всіх вимог завдання, сформовані чіткі позиції з власним обґрунтуванням; філологічно грамотне оформлення тексту (12-9 балів); часткове недотримання структурних вимог завдання; відсутність чіткого обґрунтування власних думок та позицій; допущені граматичні помилки (8-6 бали); представлення недостатньої змістової аргументації, відсутність концепції аналізу та логіки представлення; у тексті роботи є багато мовних огріхів (5-0 бали).

3. Підготовка до семінарського заняття №5

Література

1. Бутенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні: Підручник. Київ: КНЕУ, 2007. 383 с

2. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академвидав», 2006. 256 с.

3. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. для студ. ВНЗ/О.П. Буйницька; Київський ун-т імені Бориса Грінченка. – К.: Центр учб. л-ри, 2018. 240с.

4. Ефективні комунікації для освітніх управлінців / Посібник. Київ, 2019. 72 с.

5. Зражевська Н. І. Комунікаційні технології: лекції. Черкаси: Брама-Україна, 2010. 224 с.

6. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика: навч. посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. 496 с.
7. Семенюк О. А. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник / О. А. Семенюк, В. Ю. Паращук. – К.: Академія. 2010. 240 с. – Режим доступу: [http://academia-pc.com.ua/product/217].
8. Спілкування в педагогічному процесі : навчальний посібник. Житомир : ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”», 2021, 100 с.

Семінарське заняття № 6

Тема: **Інформаційно-комунікативні технології в освітньому просторі**

Завдання для самостійної роботи

1. Створіть презентацію на тему «інформаційно-комунікативні технології навчання ЛНУ ім. І. Франка».
2. Напишіть роздум-есе на тему: «Місце інформаційно-комунікативних технологій в моєму житті. Чи можливо без них обійтись».
3. Підготовка до семінарського заняття №6

Література

1. Бутенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні: Підручник. Київ: КНЕУ, 2007. 383 с
2. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академвидав», 2006. 256 с.
3. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. для студ. ВНЗ/О.П. Буйницька; Київський ун-т імені Бориса Грінченка. – К.: Центр учб. л-ри, 2018. 240с.
4. Ефективні комунікації для освітніх управлінців / Посібник. Київ, 2019. 72 с.
5. Зражевська Н. І. Комунікаційні технології: лекції. Черкаси: Брама-Україна, 2010. 224 с.
6. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика: навч. посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. 496 с.
7. Семенюк О. А. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник / О. А. Семенюк, В. Ю. Паращук. – К.: Академія. 2010. 240 с. – Режим доступу: [http://academia-pc.com.ua/product/217].
8. Спілкування в педагогічному процесі : навчальний посібник. Житомир : ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”», 2021, 100 с.

Семінарське заняття № 7

Техніки ефективних комунікацій в освітньому просторі

Завдання для самостійної роботи

1. Створіть презентацію по одній з ефективних комунікативних методик на вибір: персоналізація, візуальний сторітелінг, цифри, зворотній зв'язок, фокусування на результатах.
2. Запропонуйте власну антикризову комунікативну програму.
3. Підготовка до семінарського заняття №7.

Література

1. Бутенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні: Підручник. Київ: КНЕУ, 2007. 383 с
2. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академвидав», 2006. 256 с.
3. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. для студ. ВНЗ/О.П. Буйницька; Київський ун-т імені Бориса Грінченка. – К.: Центр учб. л-ри, 2018. 240с.
4. Ефективні комунікації для освітніх управлінців / Посібник. Київ, 2019. 72 с.
5. Зражевська Н. І. Комунікаційні технології: лекції. Черкаси: Брама-Україна, 2010. 224 с.
6. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика: навч. посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. 496 с.
7. Семенюк О. А. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник / О. А. Семенюк, В. Ю. Паращук. – К.: Академія. 2010. 240 с. – Режим доступу: [<http://academia-ps.com.ua/product/217>].
8. Спілкування в педагогічному процесі : навчальний посібник. Житомир : ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”», 2021, 100 с.

Семінарське заняття № 8

Тема Особливості професійної комунікація експерта та управлінця освітній галузі

Завдання для самостійної роботи

1. Здійснити пошук і відбір методів діяльності експерта у галузі освіти.
2. Складіть програму професійного зростання та саморозвитку контексті освітньо-педагогічної комунікації.
3. Підготовка до семінарського заняття №8.

Література

1. Бутенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні: Підручник. Київ: КНЕУ, 2007. 383 с
2. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академвидав», 2006. 256 с.

3. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. для студ. ВНЗ/О.П. Буйницька; Київський ун-т імені Бориса Грінченка. – К.: Центр учб. л-ри, 2018. 240с.

4. Ефективні комунікації для освітніх управлінців / Посібник. Київ, 2019. 72 с.

5. Зражевська Н. І. Комунікаційні технології: лекції. Черкаси: Брама-Україна, 2010. 224 с.

6. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика: навч. посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. 496 с.

7. Семенюк О. А. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник / О. А. Семенюк, В. Ю. Паращук. – К.: Академія. 2010. 240 с. – Режим доступу: [http://academia-pc.com.ua/product/217].

8. Спілкування в педагогічному процесі : навчальний посібник. Житомир : ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”», 2021, 100 с.

Критерії оцінювання на семінарському занятті:

Максимальна оцінка семінарського заняття – 8 балів.

Критерії оцінювання семінарського заняття:

8 б. – змістовна, логічна відповідь, наявність аргументованих суджень, власних прикладів.

5-7. – змістовна логічна відповідь, студент виявляє розуміння тематичних положень й зв'язків між ними, наводить типові приклади, допускає не суттєві помилки.

3-4 б. – студент демонструє розуміння основних теоретичних положень, допускає помилки, відчуває труднощі в пошуку прикладів чи аргументів.

2б. – студент виявляє неточності у розумінні основних положень, відповідь носить фрагментарний характер.

1б – студент володіє фрагментарними уявленнями щодо основних положень теми.

Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

<i>Оцінка в балах</i>	<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Визначення</i>	<i>За національною шкалою</i>	
			<i>Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку</i>	<i>Залік</i>
90–100	A	Відмінно	Відмінно	

81 – 89	В	Дуже добре	Добре	Зараховано
71 – 80	С	Добре		
61 – 70	Д	Задовільно	Задовільно	
51 – 60	Е	Достатньо		

Рекомендована література

Базова

1. Бутенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні: Підручник. Київ: КНЕУ, 2007. 383 с
2. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академвидав», 2006. 256 с.
3. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. для студ. ВНЗ/О.П. Буйницька; Київський ун-т імені Бориса Грінченка. – К.: Центр учб. л-ри, 2018. 240с.
4. Ефективні комунікації для освітніх управлінців / Посібник. Київ, 2019. 72 с.
5. Зражевська Н.І. Комунікаційні технології: лекції. Черкаси: Брама-Україна, 2010. 224 с.
6. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика: навч. посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. 496 с.
7. Семенюк О. А. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник / О. А. Семенюк, В. Ю. Парашук. – М.: Академія. 2010. 240 с. – Режим доступу: [<http://academia-ps.com.ua/product/217>].
8. Спілкування в педагогічному процесі : навчальний посібник. Житомир : ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”», 2021, 100 с.

Допоміжна

1. Авдєєва І.М., Мельникова І.М. Інноваційні комунікативні технології в роботі куратора академ групи: навч. посібник. Київ: ВД «Професіонал», 2007. 304 с.
2. Гірник А.М. Основи конфліктології. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 222 с.
3. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології : навч. посібник / І. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. 352 с.
4. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. для студ. ВНЗ/О.П. Буйницька; Київський ун-т імені Бориса Грінченка. – К.: Центр учб. л-ри, 2018. 240с.
5. Коновець О. Масова комунікація: теорія, моделі, технології: навч. посіб-

ник. Київ: ЛГУ, 2007. 266 с.

6. Кубрак О. В. Етика ділового та повсякденного спілкування: навч. посібник. Суми: Університетська книга, 2016. 222 с.

7. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія професійної комунікації: навч. посібник. Чернівці: Книга-XXI, 2010. 528 с.

8. Пасинок В.Г. Основи культури мовлення: навч. посіб / В.Г.Пасинок. – Х.: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2011. 228 с.

9. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. Київ: Видавничий центр «Київський університет», 1999. 308 с.

10. Холод О.М. Комунікаційні технології: підручник. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 203 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України : веб-сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua>.

2. <http://www.pidruchniki.ws/pedagogika>

3. <http://www.pedagogika.ucoz.ua>

4. <http://www.pedpresa.com.ua>

Питання на залік

1. Психологічно- педагогічні особливості комунікації в міжособистісних стосунках.

2. Морально-психологічний контекст комунікації.

3. Особливості феномену комунікації в інформаційному суспільстві.

4. Інтерпретація понять «спілкування», «комунікація», «комунікативні технології», «комунікативне середовище», «комунікативна діяльність», «комунікативний процес», «комунікативний акт».

5. Спілкування – рівні, форми та види.

6. Особливості вербальної комунікації

7. Невербальна комунікація та її різновиди.

8. Соціальна перцепція та процес спілкування.

9. Теорії організації комунікативного простору.

10. Моделі комунікації.

11. Комунікативні технології у професійній діяльності сучасного фахівця, його комунікативна поведінка.

12. Особливості застосування комунікативних технологій в освітньому просторі.

13. Концептуальні засади комунікативного потенціалу особистості. Вплив кризових періодів розвитку особистості на специфіку спілкування.

14. Мета, зміст і структура педагогічного спілкування

15. Функції педагогічної комунікації.

16. Особливості та структурні елементи комунікації.
  17. Стили педагогічного спілкування
  18. Монологічне та діалогічне спілкування в освітньому процесі.
  19. Комунікативна, перцептивна та інтерактивна сторони педагогічного спілкування.
  20. Бар'єри у процесі спілкування.
  21. Чинники позитивного і негативного ставлення до мовця (зовнішній вигляд, манери поведінки, внутрішні якості особистості).
  22. Особливості конфліктів у педагогічній взаємодії.
  23. Види, причини, структура і динаміка педагогічного конфлікту.
  24. Стратегії поведінки у вирішенні педагогічних конфліктів.
  25. Технології планування міжособистісної комунікації.
  26. Порухення спілкування і комунікативні бар'єри.
  27. Масові комунікативні процеси. Спілкування за умови масового скупчення людей.
  28. Маніпулятивна спрямованість масової комунікації.
  29. Основні типи, класи та види комунікативних технологій
  30. Комунікаційні технології і соціальне середовище.
  31. Технологія організації педагогічної комунікації.
  32. Етичні правила комунікації у глобальних інформаційних мережах.
- Валеологічні аспекти роботи з комп'ютером.
33. Соціальні мережі як інноваційна комунікативна технологія. Різновиди соціальних мереж: традиційні і тематичні. Персональний сайт/сторінка як джерело інформації віртуального простору.
  34. Професійна комунікація у експертній та консультативній діяльності управлінця та експерта освітнього простору.
  35. Інформаційно-комунікативні технології в освітньому просторі
  36. Інформатизація навчального процесу – виклик XXI століття
  37. Роль інформаційних технологій у навчальному процесі.
  38. Засоби інформаційно-комунікаційних технологій
  39. Техніки ефективних комунікацій в освітньому просторі
  40. Персоналізація. Візуальний сторітелінг. Цифри. Зворотній зв'язок.
- Фокусування на результатах.
41. Ключові засади та принципи успішного застосування комунікативних технологій.
  42. Антикризові комунікації
  43. Культура мови і культура мовлення фахівців сфери освіти.
  44. Комунікативні компетентності експерта у галузі освіти.
  45. Основні функції та засади комунікації освітнього експерта.
  46. Професійне зростання та саморозвиток в контексті освітньо-

педагогічної комунікації.

47. Етичний кодекс експерта у галузі освіти (взаємоповага експерта та представників освітньої установи; співпраця експерта та представників освітньої установи; дистанція в професійному спілкуванні; обґрунтованості результатів експертизи; адекватності методів експертизи; науковості результатів експертизи).

48. Роль і значення комунікативних технологій у науково-викладацькій діяльності. Особливості наукової комунікацій: усна, письмова, електронні платформи.

49. Імідж управлінця та експерта у галузі освіти. Головні технології та методи побудови іміджу.

50. Вплив комунікативної компетентності на формування іміджу. Науковий профіль вченого-викладача на наукових електронних платформах.